

yol yapım çalışmaları
nedeniyle uğranıldığı ileri
sürülen zararın tazmini
istemiyle açılan davada, ..
Kaymakamlığı Köylere Hizmet
Götürme Birliği
Başkanlığı'nca yapılan ihale
sonucunda ...İl Sınırı Bölünmüş
Yolu Km:0+000 ile 29+000
Arası Toprak İşleri, Sanat
Yapıları, Üstyapı İşleri ile
İki Kat Sathi Kaplama
Yapılması işini üstlendiği ve
anılan başkanlığa karşı
taahhütte bulunduğu anlaşılan
.. Şti.'nin, Karayolları
Genel Müdürlüğü'nce yapıldığı
ve zarara yol açtığı öne

sürülen yol yapım çalışmalarıyla ilgisi bulunduğu ortaya konulmadan davalı idare yanında müdahale istemi

Gaziantep BİM, 3. İDD, E. 2016/403 K. 2017/51 T. 9.2.2017

İSTEMİN ÖZETİ: Davacıların müşterek maliki oldukları Siirt İli, Al sayılı taşınmazın, davalı idarece yürütülmekte olan yol yapım çalışması nedeniyle sulama imkanlarının kısıtlandığı ileri sürülerek uğranıldığı iddia olunan 3.000,00 TL maddi zararın yasal faizi ile birlikte tazmini istemiyle açılan davada; uyuşmazlığın çözümüne yönelik olarak Batman İdare Mahkemesi'nce yapılan keşif ve bilirkişi incelemeleri neticesinde hazırlanan 04/07/2015 tarihli bilirkişi raporu ile "dava konusu taşınmazın toprak yapısında değişiklik meydana gelmediği, su imkanlarını kısıtlanmadığı, 2009 yılı eylül ayı itibarıyla su kanalının kullanılır durumda olmadığı ve davalı idareye kusur atfedilemeyeceği" nin tespit edildiği ve dosyadaki bilgi ve belgelerle anılan bilirkişi raporunun birlikte değerlendirilmesi sonucunda davalı idarenin faaliyetleri ile davacının uğradığını ileri sürdüğü zarar arasında nedensellik bağının kurulamadığı görülmekte olup böylelikle davalı idareye atfolunabilecek bir kusurun bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddi yolunda Siirt İdare Mahkemesi'nce verilen 14.04.2016 tarih ve E:2015/575, K:2016/180 sayılı tek hakim kararının; menfez yapılması için

davalı idareye yazılı ve sözlü olarak başvurulduğu ancak yanıt verilmediği, ancak idarenin DSİ ile yaptığı yazışmada kusurunu kabul ettiği, bilirkişi raporu ve mahkeme kararının hatalı olduğu, kanalda yer yer hasarlar olduğu ancak 2013 yılında sulama işine yeniden başlanması nedeniyle menfez olması halinde hasarın onarılabileceği, dolayısıyla zararın menfez yapılmamasından kaynaklandığı, alanda yeniden keşif ve bilirkişi incelemesi yapılarak alınacak yeni rapor üzerinde değerlendirme yapılması gerektiğinden bahisle itirazın incelenerek bozulmasına karar verilmesi istenilmektedir.

DAVALI İDARENİN

SAVUNMASININ ÖZETİ:Kullanılmayan ve atıl durumda bulunan kanaldan sulamada yararlanılmadığının açık olduğu, yol yapımından kaynaklı bir zararın da bulunmadığı, bu durumun bilirkişi raporunda da belirtildiği ve bu rapora dayanılarak verilen Mahkeme kararında usul ve hukuka aykırılık bulunmaması nedeniyle itiraz isteminin reddine karar verilmesi gerektiği savunulmaktadır.

MÜDAHİL SAVUNMASININ ÖZETİ:İtirazın reddi ile hukuka uygun olan mahkeme kararının onanması gerektiği savunulmuştur.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi Üçüncü İdari Dava Dairesi'nce işin gereği görüldü:

Anayasanın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi

eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu hükme bağlanmıştır.

İdarenin yürütmekle görevli olduğu bir hizmetin kuruluşunda, düzenlenişinde veya işleyişindeki nesnel nitelikli bozukluk, aksaklık veya boşluk olarak tanımlanabilen hizmet kusuru; hizmetin kötü işlemesi, geç işlemesi veya hiç işlememesi hallerinde gerçekleşmekte ve idarenin tazmin yükümlülüğünün doğmasına yol açmaktadır. Bu bağlamda hizmet kusuru, özel hukuktaki anlamından uzaklaşarak nesnelleşen, anonim bir niteliğe sahip, bağımsız karakteri olan bir kusurdur. Hizmet kusurundan dolayı sorumluluk, idarenin sorumluluğunun doğrudan doğruya ve asli nedenini oluşturmaktadır.

İdarenin hukuki sorumluluğu, kamusal faaliyetler sonucunda, idare ile yönetilenler arasında yönetilenler zararına bozulan ekonomik dengenin yeniden kurulmasını, idari etkinliklerden dolayı bireylerin uğradığı zararın idarece tazmin edilmesini sağlayan bir hukuksal kurumdur. Bu kurum, kamusal faaliyetler nedeniyle yönetilenlerin malvarlığında ortaya çıkan eksilmelerin ya da çoğalma olanağından yoksunluğun giderilebilmesi, karşılanabilmesi için aranılan koşulları, uygulanması gereken kural ve ilkeleri içine almaktadır.

Genel anlamı ile tam yargı davaları, idarenin faaliyetlerinden ötürü, hakları zarara uğrayanlar tarafından idare aleyhine açılan tazminat davalarıdır. Bu tür davalarda mahkeme, hem olayın maddi yönünü, yani zararı doğuran işlem ve eylemleri, hem de bundan çıkabilecek hukuki sonuçları tespit edecektir.

İdare kural olarak, yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı

kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup; idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar, idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, davacılar tarafından Kurtalan Sulh Hukuk Mahkemesi aracılığıyla yaptırılan tespit üzerine itirazın incelenmekte olan tam yargı davasının açıldığı, sözü edilen tespit davasında davacıların 2013 yılı zararının hesaplandığı ve zarar kalemlerinin Garzan Çayından su alan elektrikli su pompalarının enerji ihtiyacı için trafo postası ve enerji nakil hattı tesisi, çelik isale boru hattı ve buna ilişkin proje bedeli, sulama kanalının eski hale getirilmesi bedeli ve arazinin sulanamaması nedeniyle oluşan ürün zararından oluştuğu, ayrıca davacıların zarara uğramasına sebep olarak gösterilen menfezin yapılmamış olması nedeniyle sulama imkanından yoksun kalındığı ileri sürülmekle ve zararın hangi yıldan itibaren oluştuğu belirtilmemekle birlikte, dosya içindeki tüm bilgi ve belgelerden, davacı taşınmazlarına su taşıyan kanalların Garzan Çayından gelen suyu taşıdığı, 2001 yılında Garzan Çayında suyun azalması üzerine sulama tesisinin fiilen sulama dışı bırakıldığı, ancak bölgede yapılmakta olan Garzan Barajının 2012 yılında yapımının tamamlanmasıyla birlikte 2013 yılından itibaren yeniden tarlalara su verilmeye başlanıldığı görüldüğünden, davacıların bakılmakta olan davada tazminini istedikleri zararın yalnızca 2013 yılına ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

İdare Mahkemesince 02.12.2014 tarihli ara kararı gereği mahallinde yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen 04.07.2015 tarihli bilirkişi raporunda: “Siirt İli, A1 parsel sayılı taşınmazın maliki olan Davacılar K1 ve K2 vekili Av. K3 tarafından, anılan taşınmazın yol yapım çalışmaları nedeniyle sulama imkanlarının kısıtlandığı ileri

sürölerek uğranıldığı iddia olunan zarar karşılığı olarak 3.000,00.-TL tazminatın yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle Karayolları Genel Müdürlüğü'ne karşı açılan davada; "Tarafımızdan istenen konularla ilgili elde ettiğimiz bulgulara göre keşif tarihi itibari ile kanaatlerimiz aşağıda sunulmuştur. Davacının Siirt İli, A1 parsel sayılı taşınmazın, davalı idarenin yol yapım/genişletme çalışmasına olan mesafesi; Dava konusu yapılan karayolu, 272 numaralı parselin hemen kuzey cephesidir. Su akışına engel olarak görülen ve yeni yapılan yolun güney kısmında menfez bırakılmamasından kaynaklanan alan 272 numaralı parselin hemen kuzeydoğu köşesinde bulunmaktadır. Taşınmazların toprak yapısında 5403 sayılı Kanun ile ilgili mevzuat hükümleri açısından herhangi bir değişiklik meydana gelmemiştir. Yol yapım/genişletme çalışması nedeniyle davalı idarenin kusurlu olduğu iddiası tarafımızca yerinde görülmemiştir. Sulama imkanlarının kısıtlandığı iddiasını doğrulayacak bir veriye ulaşamamıştır. Raporun "Değerlendirmeler" başlığında belirtildiği gibi Eylül 2009 yılı itibari ile dava konusu 272 numaralı parselin güney sınırından geçen ve doğu yönüne devam eden kanal kullanılır durumda değildir. Kanal içi dolmuş olarak ve atıl durumdadır. Batman Siirt yolunun kuzey kısmında ve suyun geliş yönündeki kanalın devamı da atıl durumdadır. Dava konusu taşınmazların bulunduğu bölgede sulama kanalı 2009 yılından çok öncesine kadar atıl durumdadır. Eldeki verilere göre kesin tarih vermek olanaklı değilse de arazilerin ve çevresinin sahip olduğu eğim ve topoğrafya açısından kanalların doğal yollarla dolması için uzun yılların geçmesi gerekmektedir. Davacıların gerek Kurtalan Sulh Hukuk Mahkemesi gerekse Batman İdare Mahkemesi'ne açtıkları dava tarihleri itibari ile yolun yapım tarihi itibari açısından davalı idare yönünden bir kusur görülmediğinden zarar miktarı da belirlenmemiştir." değerlendirmesinde bulunulmuştur.

Davalı idare tarafından taşınmazın bulunduğu alandaki yol

alışmasının 2009 yılında yapıldığı, yolun geçtiğı alandaki sulama kanalının 2001 tarihli mahkeme kararı ile faaliyetinin sona erdirildiğı ve 2004 yılında meydana gelen taşkın sonucu tahrip olduğı ve toprak ve otlarla dolduğı anlaşıldığından, yolun yapıldığı 2009 tarihi itibariyle alanda gözle görölür bir şekilde sulama kanalının mevcut olmaması ve bu alanda menfez yapılması için yolun yapımından önce tarla sahipleri veya sulama birliğı tarafından idareye yapılmış herhangi bir başvurunun bulunmaması nedeniyle karayolunun inşası sırasında bu alanda menfez bırakılmaması idare açısından hizmet kusuruna yol açmayacaktır.

Davacıların maliki olduğı taşınmazı sulamada kullanılan sulama kanalına 2013 yılından itibaren yeniden su verilmeye başlandığı Garzan-Kozluk Sulama Birliğı tarafından ileri sürölmele birlikte, bilirkişi raporu ve dosya içinde bulunan bilgi ve belgelerden, yolun bulunduğı alandaki sulama kanallarının onarılmadığı ve fiilen kullanıma hazır olmadığı, taşınmazdaki kot farkı nedeniyle bu alanda suyun arazinin eğiminden faydalanarak akması ve davacılar taşınmazına ulaşmasına olanak bulunmadığı, bu nedenle davalı idare tarafından bu alanda menfez yapılmış olması durumunda dahi 2013 yılı itibariyle davacıların kanal üzerinden sulama yapmasına olanak bulunmaması nedeniyle davacıların 2013 yılı zararının karayolunun altında menfez bulunmamasından kaynaklı olmayıp, taşınmazlarına su taşıyacak sulama kanallarının onarılmaması ve suyun taşınmasına olanaklı hale getirilmemesinden kaynaklı olduğı, bu hususun ise davalı idarenin görevi olmadığı, dolayısıyla davacı taşınmazlarının sulanamamasından kaynaklı zarar ile idarenin faaliyeti arasında nedensellik bağıının bulunmadığı açık olduğundan bu zararın idarece tazminine olanak bulunmamaktadır.

Öte yandan, davacıların zararı arasında gösterilen Garzan

Çayından su alan elektrikli su pompalarının enerji ihtiyacı için trafo postası ve enerji nakil hattı tesisi, çelik isale boru hattı ve buna ilişkin proje bedelini ise bu alanda yapılan karayolu ve yapılmayan menfezle ilgisi bulunmayıp, 2001 yılında Garzan Çayında suyun azalması üzerine kanal yoluyla sulama faaliyetinin mahkeme kararı ile sona erdirilmesi üzerine çayda kalan suyun taşınmazına ulaştırılması için davacılar tarafından başvurulmuş alternatif bir yöntem olduğu ve idari faaliyet ile davacıların bu zararı arasında da illiyet bağının bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Yine davacının uğradığı zarar kalemleri arasında gösterilen sulama kanalının eski hale getirilmesi için gerekli olan bedelin, sulama kanalının bozulması ve kullanılamayacak hale gelmesinin sebebinin davalı idare tarafından yürütülen faaliyet olmayıp 2001 yılında kanalın kullanım dışı bırakılması ve 2004 yılında meydana gelen taşkın faaliyeti nedeniyle kanalın tahrip olması nedeniyle oluşmuş bir zararın söz konusu olduğu, ayrıca bu sulama kanalının inşası ve kullanıma hazır halde tutulmasının davalı idarenin görevi olmaması nedeniyle anılan zarar ile idarenin faaliyeti arasında illiyet bağı bulunmadığından zararın idare hukuku ilkeleri çerçevesinde davalı idarece tazminine olanak bulunmamaktadır.

Buna karşılık, bu alandaki sulama kanallarının ilgililer tarafından onarılarak sulama yapılmaya olanaklı hale getirilmesi ve bu durumun ilgili idareye iletilerek menfez yapılması talebinde bulunulması durumunda ilgili idarece karayolu altına menfez yapılmak suretiyle suyun geçişine olanak tanınması gerekeceği ve aksi durumun hizmet kusuru oluşturacağı da kuşkusuzdur.

Öte yandan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesinde, üçüncü kişilerin davaya katılması konusunda Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüş olup; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 66. maddesinde ise, üçüncü kişinin, davayı kazanmasında hukukî yararı bulunan taraf yanında ve ona yardımcı olmak amacıyla, tahkikat sona erinceye kadar, fer'î müdahil olarak davada yer alabileceği hükme bağlanmıştır.

Buna göre, hukuki yararının bulunması kaydıyla, üçüncü kişinin davaya müdahalesinin olabileceği açık ise de, Karayolları Genel Müdürlüğü'nce yürütüldüğü öne sürülen yol yapım çalışmaları nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davada, Kurtalan Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği Başkanlığı'nca yapılan ihale sonucunda Kurtalan-Batman İl Sınırı Bölünmüş Yolu Km:0+000 ile 29+000 Arası Toprak İşleri, Sanat Yapıları, Üstyapı İşleri ile İki Kat Sathi Kaplama Yapılması İşini üstlendiği ve anılan başkanlığa karşı taahhütte bulunduğu anlaşılan F1 İnş. Nak. ve Taah. San. Ve Tic. Ltd. Şti.'nin, Karayolları Genel Müdürlüğü'nce yapıldığı ve zarara yol açtığı öne sürülen yol yapım çalışmalarıyla ilgisi bulunduğu ortaya konulmadan davalı idare yanında müdahale isteminin kabul edilmesinde hukuki isabet görülmemekle birlikte, yukarıda yer verilen açıklamalar karşısında, sözü edilen bu hata, tek başına kararın bozulmasını sağlayacak nitelik ve ağırlıkta görülmemiştir.

Ayrıca, davalı idarenin, zarara yol açtığı öne sürülen yol yapım çalışmalarının Kurtalan Kaymakamlığı ile Siirt İl Özel İdaresince yürütülen yol yapım çalışmaları nedeniyle yürütüldüğü, bu itibarla idarelerinin hasım mevkiinden çıkartılarak husumetin bu idarelere yöneltilmesi gerektiği iddiasının mahkemece yeterince araştırılmadığı, bilirkişi raporunda da inceleme yapılan ve davacı vekilince

müvekkilllerinin taşınmazına su verilememesine neden olduğu öne sürülen yol yapım çalışmalarının hangi idare veya idarelerin sorumluluğunda olduğuna yönelik bir değerlendirme ve tespit yapılmadığı anlaşılmakla birlikte, aksinin Karayolları Genel Müdürlüğü'nce ortaya konulmaması karşısında, yol yapım çalışmalarının bu idarece yapıldığının kabulü suretiyle yukarıdaki değerlendirmelerin yapıldığını da vurgulamak gerekir.

İdare ve Vergi mahkemeleri tarafından verilen kararların itiraz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin bulunması halinde mümkündür. Siirt İdare Mahkemesi'nce verilen 15.04.2016 tarih ve E:2015/575, K:2016/180 sayılı karar usul ve esas bakımından hukuka uygun olup bozulmasını gerektirecek bir neden bulunmadığından, itiraz isteminin reddi ile anılan kararın yukarıda yer verilen açıklamayla onanmasına, aşağıda dökümü yapılan 154,70.-TL itiraz giderinin davacılar üzerinde bırakılmasına, itiraz gideri için tahsil edilen paranın kullanılmayan kısmının hükmün kesinleşmesinden sonra ilgilisine iade edilmesine, kararın tebliğ tarihini izleyen onbeş (15) gün içinde Dairemiz nezdinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 09.02.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.